

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ У БУДІВНИЦТВІ

Розвиток вітчизняної економіки, її входження у світову глобалізаційну економіку тісно пов'язані із розвитком основних фондоутворюючих її галузей. До них, перш за все, можна віднести капітальне будівництво. Збільшення обсягів виконаних будівельно-монтажних робіт (БМР) і введення об'єктів в експлуатацію веде до необхідності збільшення випуску будівельних матеріалів, продукції чорної та кольорової металургії, хімічної та меблевої промисловості.

Зростання обсягів виконання БМР вимагає чіткого обліку витрат будівельних підприємств. У цій ділянці обліку підприємств будівельної галузі назбиралося багато проблемних питань, пов'язаних із визнанням витрат, використанням методів ведення обліку, відображенням їх у внутрішній та фінансовій звітності тощо.

Чинна в Україні система кошторисних нормативів державно-будівельних норм не відповідає структурі витрат, визначених системою Положень (стандартів) бухгалтерського обліку України (ПСБО). Названа невідповідність призводить на практиці до великих труднощів при проведенні аналізу витрат на будівництво об'єктів, особливо на рівні управлінського обліку, який вимагає значної їх деталізації та аналітики.

Перелік витрат, які є складовими договірної ціни на будівельну продукцію і нормуються, є значно ширшими та суттєво відрізняються від витрат, у розрізі яких ведеться облік.

Так, зокрема відповідно до пункту 4.7 Правил, прямі витрати у вартості будівництва визначаються за ДСТУ-НБД 1.1-2. Решта витрат, які враховуються у вартості будівництва, визначаються розрахунково. Згідно з п.4.8.1 Правил, до таких витрат належать:

- загальновиробничі витрати;
- витрати на зведення та розбирання титульних тимчасових будівель та споруд або пристосування та використання наявних і новозбудованих будинків, будівель та споруд сталого типу;
- витрати на виконання будівельних робіт у зимовий період;
- витрати на виконання робіт у літній період;
- інші витрати замовника і підрядних будівельних організацій, пов'язані зі здійсненням будівництва;
- витрати на утримання служби замовника;
- витрати на підготовку експлуатаційних кадрів;
- витрати на проектно-вишукувальні роботи та авторський нагляд;

- кошторисний прибуток;
- адміністративні витрати будівельних організацій;
- ризики усіх учасників будівництва;
- витрати, пов'язані з інфляційними процесами [1].

Уважно проаналізувавши зазначений перелік, приходимо до висновку, що його можна було б дещо укрупнити і на стадії складання договірної ціни. Так, зокрема, витрати на виконання робіт у літній та зимовий періоди, можна було б відображати у складі прямих матеріальних витрат і витрат на оплату праці, скоригувавши при цьому відповідні кошторисні норми. Витрати на зведення та розбирання тимчасових титульних споруд доцільно залишити як окрему калькуляційну статтю. Такі витрати після закінчення будівництва об'єктів рекомендовано включати в їх собівартість пропорційно до суми прямих витрат на цих об'єктах.

Витрати на підготовку експлуатаційних кадрів доречно об'єднати із загальновиробничими витратами. Щодо витрат на утримання служби замовника, авторський нагляд, ризики всіх учасників будівництва, витрат, пов'язаних з інфляційними процесами, то їх доцільно узагальнювати у складі адміністративних витрат.

Кількість складових витрат договірної ціни значно скоротиться після врахування вищеназваної пропозиції. Звичайно, ця пропозиція вимагає внесення суттєвих змін у Правила, особливо щодо визначення витрат, що розраховуються розрахунковим способом. Але в умовах використання нових комп'ютерних програм вона не спричинить додаткових трудовитрат.

Література

1. Національний стандарт України. Правила визначення вартості будівництва. Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0293858-13#Text>.

УДК 657

Коблянська О.І.,
к.е.н., доцент кафедри облікових технологій і оподаткування,
Університет банківської справи,
Навчально-науковий інститут банківських технологій і бізнесу.

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

При розгляді аналітичного обліку експортних операцій необхідно зазначити, що його організація є досить складним процесом, який ускладнюється тим, що основний бухгалтерський документ П(С)БО 21 [1] не вказує можливі кореспонденції рахунків, які повинні використовуватися при обліку експортних операцій. При здійсненні експортних операцій доходи і